

Мавзу: Ривожланиш фалсафаси

Режа:

1. Фалсафада қонун тушунчаси ва унинг моҳияти.
2. Фалсафий категориялар ва уларнинг бошқа фан категорияларидан фарқи.
3. Илмий билишнинг эмпирик даражасида қўлланиладиган усуллари
4. Илмий билишнинг назарий даражасида қўлланиладиган усуллари.
5. Фалсафада қонун тушунчаси ва унинг моҳияти.

➤ **Falsafada qonun tushunchasi va uning mohiyati. Qonun va qonuniyat**

Odamzod qonunlar orqali olamning sir-asrorlarini bilish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Falsafiy qonunlar dunyodagi o'zgarishlar, paydo bo'lish va yo'qolishlar, rivojlanish va taraqqiyot mexanizmlarini anglab olish imkonini beradi.

Qonun

- ⑩ *Muayyan shart-sharoitda voqealar rivojining xususiyati va yo'nalishini belgilaydi.*
- ⑩ *Ma'lum bir qat'iy natijani taqoza etadigan ob'ektiv dunyodagi narsa va xodisalarning muxim zaruriy, umumiy nisbiy, barqaror munosabatlar ifodasidir.*

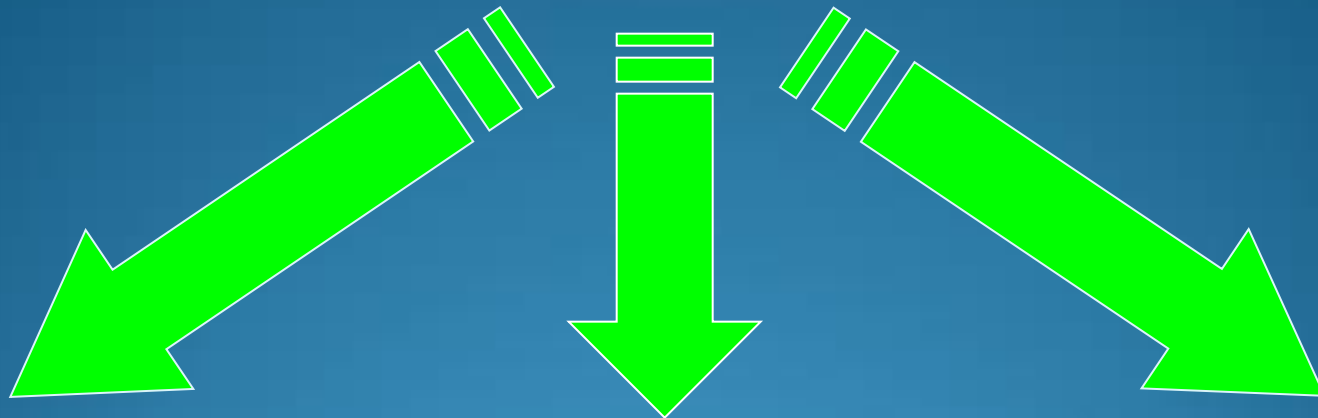

Qonuniyat

**Umumiy yo'nalish tendentsiyasini
anglatib, turkum qonunlar
majmuasi sifatida nomayon
bo'ladi.**

**Moddiy voqeylikdagi qonunlar
ko'p qirraligi bilan tavsiflanadi.**

QONUNLAR

Eng
umumiy

Hususiy

Umumiy

*Eng umumiy qonunga
Moddalarning saqlanishi va
aylanishi qonuni.*

*Energiyaning bir turdan ikkinchi
turga o'tishi qonuni – umumiy
qonun.*

*Xususiy qonun – kulon qonuni
kablar kiradi.*

Falsafiy qonunlar

Miqdor o'zgarishdan sifat o'zgarishga o'zaro o'tish qonuni

Qarama-qarshiliklar birligi va kurashi

Inkorni inkor qonuni

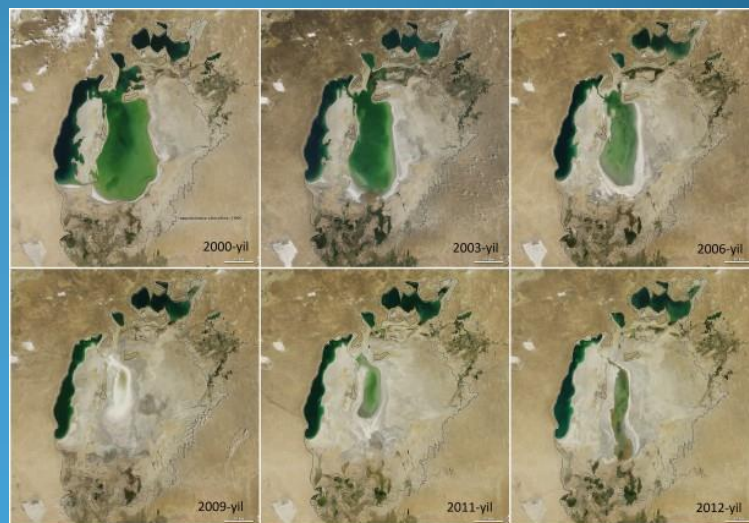

Miqdor o'zgarishdan sifat o'zgarishga o'zaro o'tish qonuni

Narsa va xodisalardagi sezilarli bo'lmagan miqdoriy o'zgarishlar asta sekin to'plana borib, taraqqiyotning ma'lum bir bosqichida me'yorni buzadi.

sakrash yo'li bilan tub sifat o'zgarishlariga olib keladi.

Orol dengizi

Sifat

- **Narsalarning ichki muayyanligi bo'lib, boshqa narsalardan ajratib turadigan xossa, belgi, xususiyatlarining birligidir.**

Xossa

Narsa sifatining boshqa narsalar bilan o'zaro aloqadorligi tashqi namayon bo'lishidir.

Miqdor

Predmetning hajmi, o'lchovi, og'irligi, harakat tezligi va shu kabilar bilan tavsiflanadi.

YER

Globus

Narsa va xodisalardagi miqdoriy va sifatiy tomonlar doimo bir-birini taqozo qilib, birlikda bo'ladi. Xar qanday narsa miqdor va sifat birligiga ega. Tabiatda faqat miqdorga yoki sifatga ega bo'lgan narsa yo'q. Shuning uchun ham narsaga miqdoriy va sifatiy tomondan berilgan tavsif to'liq bo'ladi.

**Miqdor va sifatning birligi,
o'zaro bog'liqligi me'yor
tushunchasida ifodalanadi.**

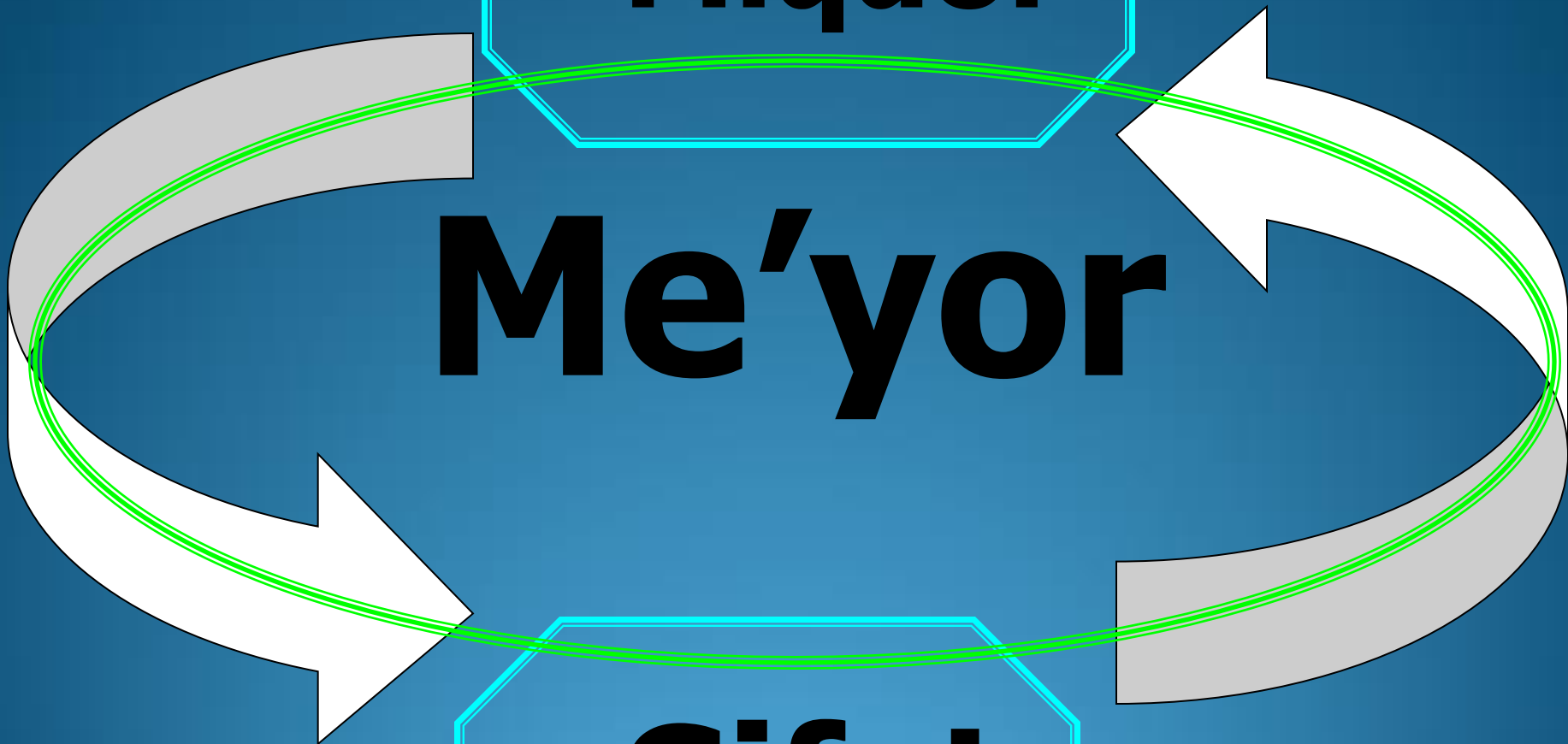
Me'yor

**- bu miqdoriy munosabatlar va
ob'yektiv sifatga mos
tuzilmalarning muvofiqligidir.**

Miqdor

Me'yor

Sifat

Ob'ektning miqdori ushbu sifat doirasidan chiqmasdan muayan oraliqda o'zgaradi. Bu oraliq chegaralari esa predmet muayanligini, sifat va miqdor birligi sifatida me'yorni ifodalaydi.

Sakrash

Tabiat va jamiyatda sodir bo'ladigan miqdor o'zgarishlarining sifat o'zgarishlariga o'tish jarayonini anglatadigan falsafiy tushunchadir.